

Sygn. akt III AUa 1222/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Ewelina Kocurek - Grabowska
Sędziowie	SSA Maria Pierzycka - Pająk SSO del. Beata Torbus (spr.)
Protokolant	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2018r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. T. (M. T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym oraz o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy

na skutek apelacji ubezpieczonej M. T.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 30 marca 2017r. sygn. akt X U 2717/16

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od odwołującej M. T. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 720 (siedemset dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSO del. B. Torbus /-/SSA E. Kocurek-Grabowska /-/SSA M. Pierzycka-Pająk

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1222/17

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 30 września 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w S. ustalił, że M. T. w okresie od dnia 1 sierpnia 2012r. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej w Polsce podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne z tytułu prowadzonej działalności w okresie od sierpnia 2012r. do sierpnia 2016r. oraz określił kwoty należnych składek na Fundusz Pracy w powyższym okresie.

Organ rentowy stwierdził, że ubezpieczona jest aktywnym przedsiębiorcą, nie dokonała wyrejestrowania prowadzonej działalności gospodarczej ani nie zawieszała jej prowadzenia, nie wyrejestrowała się również z ubezpieczenia społecznego z tytułu prowadzonej na terenie Polski pozarolniczej działalności gospodarczej, natomiast zgodnie z prawomocną decyzją słowackiej instytucji ubezpieczeniowej nie podlega słowackiemu ubezpieczeniu społecznemu jako pracownik. Wobec braku zatem tytułu do podlegania pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu na Słowacji i wykonywaniu pozarolniczej działalności gospodarczej w Polsce organ rentowy uznał, że M. T. podlega polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych.

Odwołania od w/w decyzji złożyła ubezpieczona, wnosząc o ich uchylenie i orzeczenie, że jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2012r., a co za tym idzie brak podstaw do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz składek na Funduszu Pracy.

Zaskarżonym decyzjom odwołująca zarzuciła zaniechanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalenia ustawodawstwa słowackiego od dnia 1 sierpnia 2012r., z uwagi na okoliczność rzeczywistego wykonywania pracy na terytorium Słowacji.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołań wywodząc, jak w uzasadnieniu zaskarżonych decyzji. Domagał się nadto zasądzenia od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2017r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił odwołania i zasądził od odwołującej na rzecz organu rentowego kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji wskazał, że bezspornym jest, że odwołująca prowadzi w Polsce pozarolniczą działalność gospodarczą. Poza sporem pozostaje również, że ubezpieczona w dniu 1 sierpnia 2012r. zawarła umowę o pracę ze słowacką spółką (...) s.r.o. z siedzibą w C. w Republice Słowacji, zgodnie z którą miała wykonywać pracę polegającą na promowaniu usług i produktów pracodawcy, miejscem pracy miała być Republika Słowacka, wynagrodzenie miało wynosić 40 euro miesięcznie, a czas pracy 1 godzinę tygodniowo.

Dalej Sąd ustalił, że decyzją nr (...) z dnia 20 września 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za prawidłowe stanowisko, zawarte we wniosku złożonym w dniu 18 września 2012r. przez przedsiębiorcę M. T. - Salon (...), w sprawie określenia właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego dla osoby wykonującej pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wydanej interpretacji stwierdził, że fakt wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę na terytorium Słowacji, przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej w Polsce skutkuje bezpośrednio uznaniem, iż taka osoba podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonywana jest praca, to jest ustawodawstwu słowackiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego. Jednocześnie zaznaczono, iż ustalone w ten sposób ustawodawstwo ma charakter tymczasowy zgodnie

z art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącym wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i może ulec weryfikacji w wyniku zmiany przesłanek na nie wpływających. Organ wydający interpretacje wskazał, iż z opisanego we wniosku stanu faktycznego oraz obowiązującego stanu prawnego wynika, że w zakresie zabezpieczenia społecznego wnioskodawczyni podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę najemną za wynagrodzeniem, zatem z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Polski nie powstaje dla niej obowiązek opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne. W decyzji pouczono również ubezpieczoną, że dotyczy ona stanu faktycznego przedstawionego przez wnioskodawcę i stanu prawnego obowiązującego w dacie jego zaistnienia.

Kolejno Sąd ustalił, że decyzją z dnia 18 września 2013r. słowacka instytucja ubezpieczeniowa Oddział (...) stwierdziła, że dla odwołującej nie powstało obowiązkowe ubezpieczenie chorobowe, emerytalne i na wypadek bezrobocia, jako dla pracownika

w okresie od 1 sierpnia 2012r. Od decyzji tej ubezpieczona odwołała się i decyzją z dnia 16 grudnia 2013r. słowacka instytucja ubezpieczeniowa Centrala oddaliła jej odwołanie. Pismem z dnia 14 czerwca 2016r. słowacka instytucja ubezpieczeniowa ZUS Centrala poinformowała Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., że decyzja, o której mowa wyżej z dnia 16 grudnia 2013r. stała się prawomocna w dniu 10 stycznia 2014r.

W uzasadnieniu decyzji ZUS Centrala z dnia 16 grudnia 2013r. wskazano, że na podstawie przeprowadzonej kontroli ustalono, iż pracodawca spółka (...) nie posiada w zarejestrowanej siedzibie samodzielnie biura, zawierała do dnia 28 czerwca 2012r. umowy o pracę na 4 godziny miesięcznie, a po tej dacie na 10 godzin oraz nie przedstawiła dokumentów potwierdzających faktyczne wykonywanie pracy przez osoby zatrudnione. Okoliczności te zdecydowały, iż zdaniem słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, nie można stwierdzić realnego wykonywania pracy przez pracowników w/w spółki na terenie Republiki Słowackiej, a zatem brak podstaw do ustalenia słowackiego ustawodawstwa jako właściwego w zakresie ubezpieczeń społecznych.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że odwołania nie zasługują na uwzględnienie.

Sąd podkreślił, że z poczynionych ustaleń wynika ponad wszelką wątpliwość, że słowacka instytucja ubezpieczeniowa prawomocną decyzją stwierdziła, iż dla ubezpieczonej nie powstało obowiązkowo ubezpieczenie chorobowe, emerytalne i na wypadek bezrobocia jako dla pracownika, począwszy od dnia 1 sierpnia 2012r., albowiem nie stwierdzono, aby faktycznie wykonywała ona pracę najemną na terenie Republiki Słowackiej.

W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu, skoro nie ustalono dla ubezpieczonej, jako właściwego ustawodawstwa słowackiego, w związku z rzekomym wykonywaniem pracy najemnej na terenie Słowacji, jedynym tytułem do podlegania ubezpieczeniom społecznym jest dla odwołującej prowadzona pozarolnicza działalność gospodarcza na terenie Polski.

Wobec powyższego wszelkie zarzuty odwołującej zawarte w odwołaniach, a dotyczące naruszenia przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004, są zdaniem Sądu, całkowicie nietrafne.

Sąd stwierdził, że wbrew stanowisku skarżącej ZUS nie był zobowiązany do wydania decyzji o ustaleniu dla niej ustawodawstwa polskiego jako właściwego. Zważywszy, że słowacka instytucja ubezpieczeniowa nie powzięła wątpliwości, co do tego jakie ustawodawstwo jest właściwe i wydała decyzję z dnia 18 września 2013r.

Odnośnie zarzutu, iż organ rentowy związany jest stanowiskiem wyrażonym w pisemnej interpretacji zawartej w decyzji ZUS Oddział w L. z dnia 20 września 2012r. Sąd podniósł, że stanowisko to byłoby wiążące gdyby zaistniał stan faktyczny przedstawiony przez skarżącą we wniosku. Z poczynionych ustaleń wynika natomiast, że faktycznie

skarżąca nie wykonywała pracy najemnej na terenie Słowacji, tym samym nie mają do niej zastosowania przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004.

Mając na względzie powyższe Sąd stanął na stanowisku, że zaskarżone decyzje znajdują oparcie w art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1, art. 13 ust. 4 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie podlegania przez skarżącą obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą; w art. 18 ust. 8 i 9 i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych odnośnie ustalenia podstawy wymiaru składek oraz w art. 104 i 107 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zakresie wymierzenia składek na Fundusz Pracy, tym samym odwołania są niezasadne.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł o oddaleniu odwołań na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., o kosztach postępowania rozstrzygając na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od przedstawionego wyroku złożyła ubezpieczona, zarzucając:

1. wydanie zaskarżonego wyroku w sytuacji, gdy winna podlegać od dnia zawarcia umowy o pracę, tj. dnia 1 sierpnia 2012r. ustawodawstwu słowackiemu i dlatego też wyrejstrowała się od dnia zawarcia umowy o pracę ze słowackim pracodawcą

z ubezpieczeń w Polsce i w okresie świadczenia pracy najemnej na Słowacji nie powstaje dla niej obowiązek odprowadzania składek, gdyż wszystkie składki z tego tytułu odprowadza za nią słowacki pracodawca,

2. rażące naruszenie prawa materialnego mające wpływ na treść wydanego wyroku, a to:

- art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zawierającego normę kolizyjną wskazującą na ustawodawstwo właściwe dla ubezpieczenia społecznego osoby normalnie wykonującej pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich Unii, przez co wyłączona jest możliwość ustalenia prawa

właściwego dla tego stosunku prawnego w inny sposób niż wskazany przez normę dotyczącą koordynacji ubezpieczeń społecznych, to oznacza, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych miał w pierwszej kolejności bezwzględny obowiązek ustalić odwołującą się ustawodawstwo słowackie, a następnie wydać stosowną decyzję o ustawodawstwie właściwym i dopiero gdy ta zyskałaby przymiot prawomocności organ rentowy mógłby wydać ewentualnie decyzję stwierdzającą, iż odwołująca się jako

osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz stwierdzającą obowiązek regulowania składek na Fundusz Pracy i wskazującą podstawę wymiaru składek od dnia 1 sierpnia 2012r.,

- art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, iż posiadanie formularza A1 przez odwołującą się jest obligatoryjne i warunkuje zaliczenie jej w poczet ubezpieczonych na terytorium Słowacji, podczas gdy uzyskanie tego zaświadczenia zależy od woli ubezpieczonej, jak też jest przede wszystkim sfinalizowaniem prawidłowo przeprowadzonej procedury ustalania ustawodawstwa właściwego. Dla ubezpieczonej kluczowe znaczenie ma jedynie registracyjny list FO, który potwierdza zgłoszenie do systemu ubezpieczeń z uwagi na zawartą umowę o pracę,

- art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, poprzez podtrzymanie przez Sąd I instancji decyzji organu ubezpieczeniowego, które w swej treści nie uwzględniają treści art. 13 rozporządzenia nr

883/2004 oraz art. 14 rozporządzenia nr 987/2009, a zatem nie mogą być kwalifikowane jako decyzja w ogóle, które to ponadto zostały podjęte bez ustalenia dla odwołującej się ustawodawstwa właściwego oraz bez poczynienia należytych ustaleń z zakresu stanu faktycznego,

- art. 5 rozporządzenia nr 987/2009 poprzez nieuwzględnienie nadanego odwołującej się numeru ubezpieczenia rodne cisko, podczas gdy Sąd miejsca zamieszkania nie może tej okoliczności zignorować, istnienie bowiem tytułu ubezpieczenia społecznego za granicą wyklucza dokonywanie ustaleń przeciwko dowodowi ubezpieczenia społecznego w innym państwie, a zatem wbrew twierdzeniom organu rentowego i Sądu orzekającego odwołująca się dysponuje ważnym zgłoszeniem do ubezpieczeń z tytułu zawartej umowy o pracę w spornym okresie, co więcej na podstawie umowy pracę i registracnego listu FO zostały odwołującej się wydane dokumenty potwierdzające objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu umowy o pracę najemną zawartą z firmą (...) s.r.o., tj. (...),

- art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia nr 883/2004, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, podczas gdy przepis ten nie miał zastosowania w niniejszej sprawie, ponieważ odwołująca się wykonuje nie tylko pracę na własny rachunek w Polsce, ale także od dnia 1 sierpnia 2012r. pracę najemną na Słowacji niemającą charakteru marginalnego, w związku z tym zastosowanie do niej ma wyłącznie art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004,

- art. 11 ust. 1 rozporządzenia nr 883/2004 poprzez jego niezastosowanie i doprowadzenie w rezultacie do sytuacji, w której - wbrew przepisom rozporządzenia - odwołująca się podlega w tym samym czasie ustawodawstwu dwóch różnych państw członkowskich, ponieważ zaskarżona decyzja wskazuje, iż odwołująca się jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, a z tytułu umowy zawartej ze słowacką firmą (...) s.r.o. podlega ubezpieczeniom w słowackim systemie w spornym okresie, jednocześnie na skutek wydania poświadczenia (...) podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu na Słowacji z tytułu wykonywania pracy najemnej,

3. rażące naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 1 ust. 2 lit. c w zw. z art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 16 rozporządzenia wykonawczego poprzez wskazanie, iż odwołująca się jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu

i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2012r. i usankcjonowanie tym samym zaniechania podjęcia współpracy między instytucjami (ze słowackimi instytucjami właściwymi), bez jednoczesnego powzięcia uzasadnionych wątpliwości w myśl art. 5 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, co doprowadziło do zaniechania uskutecznienia w pełnym zakresie procedury dialogu i konyliacji określonej tak w art. 6 i art. 16 rozporządzenia wykonawczego, jak i w postanowieniach Decyzji Nr Al Komisji Administracyjnej z dnia 12 czerwca 2009r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i konyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielenia świadczeń na mocy rozporządzenia podstawowego,

- art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędną ocenę mocy i wiarygodności materiału dowodowego poprzez błędne ustalenie stanu faktycznego i przyjęcie, iż dowody przedstawione przez odwołującą się nie świadczą o wykonywaniu pracy niemającej charakteru marginalnego, podczas gdy pracodawca sporządzone raporty ocenia jako prawidłowe i wypłaca na ich podstawie wynagrodzenie w drodze przelewu na rachunek bankowy odwołującej, a żadna z instytucji nie wykazała na jakiej podstawie miałyby się przyjąć marginalność

i nierzeczywistość świadczonej pracy, ponieważ osiągnany dochód i czas wykonywania pracy świadczą o jej wymiarze w obu obszarach ponad wymagane 5%.

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez jego uchylenie i uchylenie decyzji organu rentowego, bądź zmianę i ustalenie, że od 1 sierpnia 2012r. odwołująca się, M. T. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, gdyż podlega ustawodawstwu słowackiemu z tytułu wykonywania pracy najemnej na podstawie umowy o pracę i wykonywania pracy najemnej na terenie innego Państwa Członkowskiego. Względnie domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku oraz decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania organowi ubezpieczeniowemu, ze wskazaniem na stwierdzone uchybienia - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego. Nadto wносиła o zasądzenie od organu rentowego kosztów procesu, w tym kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu środka odwoławczego ubezpieczona w pierwszej kolejności wskazała, że wyrok Sądu Okręgowego, utrzymujący w mocy decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie uwzględnia szeregu norm unijnych regulowanych rozporządzeniami dotyczącymi koordynacji systemów ubezpieczenia społecznego oraz został wydany z pominięciem przepisów postępowania cywilnego. Podniosła, że wyrok uniemożliwił jej efektywną obronę przysługujących jej praw w postępowaniu o ustalenie ustawodawstwa właściwego.

Odwołująca się stoi na stanowisku, iż zaskarżona decyzja jest przedwczesna, ponieważ organ rentowy nie dysponuje ewentualną decyzją o ustawodawstwie polskim.

Skarżąca odwołała się do wyroków Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013r. w sprawie II UK 333/12 i z dnia 11 września 2014r., sygn. II UK 587/13 podnosząc, że orzeczenia te potwierdzają, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych miał wyłącznie obowiązek zastosować art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004 zawierającego normę kolizyjną wskazującą na ustawodawstwo właściwe dla ubezpieczenia społecznego osoby normalnie wykonującej pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich Unii.

Apelująca argumentowała, że w niniejszej sprawie Zakład Ubezpieczeń Społecznych jako organ miejsca jej zamieszkania był uprawniony tylko do wskazania ustawodawstwa właściwego stosownie do art. 13 ust. 3 rozporządzenia nr 883/2004, czyli ustawodawstwa słowackiego od dnia zawarcia umowy o pracę, tj. od dnia 1 sierpnia 2012r. Tym samym organ ubezpieczeniowy, a w dalszej kolejności Sąd meriti nie miał kompetencji do oceny zaistnienia stosunku ubezpieczenia w sensie prawnym. Ocena ta może nastąpić wyłącznie na podstawie wskazanych przez normę kolizyjną przepisów miejsca świadczenia pracy i może zostać dokonana tylko przez organ władny te przepisy stosować.

Zdaniem ubezpieczonej organ rentowy doprowadził do sytuacji, w której odwołująca się prowadząc działalność i wykonując pracę najemną w różnych państwach członkowskich Unii podlega ustawodawstwu więcej niż jednego państwa, a Sąd orzekając wyrokiem o oddaleniu odwołania, podtrzymał ten niezgodny z prawem stan. Co więcej, na skutek wydania poświadczenia (...) odwołująca się podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu na Słowacji z tytułu wykonywania pracy najemnej w spornym okresie. Taki skutek, według odwołującej, jest niezgodny z celem art. 48-51 TWE (art. 39 i 42 w tekście skonsolidowanym), którym jest zapewnienie, aby pracownicy, w rezultacie wykorzystania prawa do swobodnego przepływu, nie tracili korzyści należnych im z zabezpieczenia społecznego na podstawie ustawodawstwa danego państwa członkowskiego.

Apelująca podniosła, że prowadziła działalność na własny rachunek. Z tytułu tejże działalności gospodarczej odprowadzała składki na rzecz organu rentowego. Dnia 1 sierpnia 2012r. zawarła dodatkowo umowę o pracę ze słowacką firmą (...) s.r.o.

z siedzibą na Słowacji. Podlega więc zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia podstawowego ustawodawstwu słowackiemu w spornym okresie - tj. ustawodawstwu państwa, na którego terytorium wykonuje pracę najemną. Jako dowód takiego stanu faktycznego i prawnego, przedstawiono umowę o pracę łączącą ją ze słowacką spółką (...) s.r.o. oraz registracyjny list FO, będący odpowiednikiem polskiego ZUS ZUA, z tym, że jest dokumentem o większym znaczeniu, gdyż przyznany w nim zostaje numer słowackiego ubezpieczenia, a to rodne cisko. Na podstawie umowy o pracę i registracyjnego listu FO odwołująca się otrzymała dokument (...). Jedynym dokumentem, który ma jakiegokolwiek znaczenie dla poświadczenia stanu prawnego jest zatem, według skarżącej, registracyjny list FO, który został wydany na podstawie zawartej ze słowackim pracodawcą umowy o pracę. Dokument ten jest wystarczający do wykazania podlegania przez odwołującą się ustawodawstwu słowackiemu, gdyż potwierdza zgłoszenie jej do słowackiego systemu ubezpieczeń.

W ocenie odwołującej organ ubezpieczeniowy, już na podstawie pisma informującego, winien był, w myśl art. 16 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, niezwłocznie ustalić ustawodawstwo właściwe zgodnie z przedłożoną przez odwołującą się umową o pracę, a to ustawodawstwo słowackie, gdyż od momentu zawarcia umowy o pracę ze słowackim pracodawcą odwołująca się pozostaje poza jurysdykcją polskiego organu rentowego w zakresie ustawodawstwa ubezpieczeniowego i temu organowi nie przysługuje prawo wzywania odwołującej się, jako zatrudnionej, ubezpieczonej w innym kraju członkowskim do złożenia wyjaśnień ani dokumentów w związku ze złożeniem wniosku (który w istocie, zgodnie z przepisami prawa, jest informacją) o ustalenie ustawodawstwa właściwego, gdyż organ ubezpieczeniowy nie mógł dokonywać jakiegokolwiek oceny zaistniałego stosunku pracy, w tym stosunku ubezpieczenia społecznego.

Skarżąca nadmieniła, że dokumentami potwierdzającymi wykonywanie pracy na Słowacji są kwartalne raporty wykonania pracy, które są regularnie składane pracodawcy.

Za wykonywaną pracę odwołująca się otrzymuje należne wynagrodzenie wskazane w umowie o pracę, na podany przez siebie numer swego rachunku bankowego.

Wobec zawarcia umowy o pracę ze słowackim pracodawcą z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Polski nie powstaje dla odwołującej się obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie społeczne i na ubezpieczenie zdrowotne

w okresie zatrudnienia u słowackiego pracodawcy, a wszystkie składki są opłacane wyłącznie na Słowacji przez zatrudniającą spółkę.

Rola organu ubezpieczeniowego w całej procedurze, w opinii wnoszącej apelację, sprowadza się zatem jedynie do niezwłocznego ustalenia ustawodawstwa słowackiego

jako właściwego mającego zastosowanie wobec osoby odwołującej się. Organowi ubezpieczeniowemu miejsca zamieszkania odwołującej się, nie przydano bowiem roli decydenta wyposażonego w jakiegokolwiek kompetencje kontrolne, a jego obowiązek polegał jedynie na ustaleniu ustawodawstwa właściwego, które w opisanej sytuacji faktycznej, jest ustawodawstwem słowackim.

Ponadto, Sąd orzekający w I instancji niewłaściwie zastosował wobec odwołującej się art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia podstawowego, gdyż zastosowanie ma art. 13 ust. 3 tego rozporządzenia.

W konsekwencji ustalenia ustawodawstwa właściwego na podstawie art. 11 ust. 3 lit. a rozporządzenia podstawowego, zdaniem skarżącej, doszło także do naruszenia art. 11 ust. 1 rozporządzenia podstawowego, bowiem podlega w tym samym czasie ustawodawstwu dwóch różnych państw członkowskich, co jest niedopuszczalne.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 5 rozporządzenia wykonawczego, apelująca podała, że na podstawie przedmiotowej umowy o pracę odwołująca się została zarejestrowana dla potrzeb ubezpieczeń społecznych na Słowacji i otrzymała dalsze dokumenty potwierdzające ubezpieczenie zdrowotne.

Słowacka instytucja właściwa nadała odwołującej się numer ubezpieczenia społecznego w registracyjnym liście FO. Tym samym trzeba uznać, iż istnieje dokument wydany przez instytucję innego państwa członkowskiego - dokument potwierdzający zgłoszenie osoby do ubezpieczenia społecznego w tym innym państwie

członkowskim wydany na podstawie przedmiotowej umowy o pracę. Dlatego też tylko właściwa instytucja tego państwa członkowskiego, w tym przypadku Słowacji, może uznać tę umowę o pracę za nieważną lub noszącą znamiona pracy marginalnej. Dopóki tego nie uczyni, umowa ta musi być akceptowana jako dowód przez instytucje pozostałych państw członkowskich.

Na podstawie umowy o pracę i registracnego listu FO odwołująca się otrzymała dalsze dokumenty słowackie, a to dokument (...).

Mając na uwadze powyższe odwołująca się uważa, iż ze względu na brak kognicji organu ubezpieczeniowego miejsca zamieszkania, a także Sądu rozpoznającego sprawę w I instancji w zakresie badania istnienia stosunku pracy stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim Unii, celowym jest żądanie uchylecia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego oraz decyzji organu ubezpieczeniowego i wydanie orzeczenia merytorycznego lub przekazanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych sprawy do ponownego rozpoznania, tak aby organ ten rozpoznał sprawę we właściwym trybie, wydając stosowną decyzję o ustawodawstwie właściwym, po należytym zrealizowaniu procedur wynikających z unijnych rozporządzeń o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Organ rentowy w odpowiedzi na apelację wnosił o jej oddalenie i zasądzenie od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011r., I UK 357/10, LEX nr 863946).

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie podlegania przez M. T. w okresie od 1 sierpnia 2012r. obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz podstaw wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy.

W powyższym zakresie Sąd Okręgowy przeprowadził stosowne postępowanie dowodowe, a w swych ustaleniach i wnioskach, wbrew zarzutom apelacji, nie wykroczył poza ramy swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodów wynikające z przepisu art. 233 k.p.c., nie popełnił też uchybień w zakresie ustalonych faktów.

W konsekwencji Sąd odwoławczy, oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji, uznał je za własne, co oznacza, iż zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie w uzasadnieniu wyroku Sądu odwoławczego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998r., sygn. I PKN 339/98, OSNAPiUS z 1999r. Nr 24, poz. 776).

Poza sporem jest, że M. T. w okresie objętym zaskarżonymi decyzjami prowadziła pozarolniczą działalność na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 2168).

Od 1 sierpnia 2012r. miała zawartą umowę o pracę ze słowacką firmą (...) s.r.o. w C., zgodnie z którą zobowiązała się do wykonania pracy promotora usług i produktów świadczonych przez pracodawcę lub klientów pracodawcy na terenie Republiki Słowackiej, z miesięcznym wynagrodzeniem 40 euro, przy czasie pracy określonym w umowie - 1 godzina tygodniowo, a następnie zgodnie z aneksem z 1 sierpnia 2012r. - 10 godzin tygodniowo.

Pismem z 1 lipca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. poinformował M. T., że w związku z prawomocną decyzją wydaną przez słowacką instytucję wyłączającą ją ze słowackiego systemu zabezpieczenia społecznego

z tytułu zatrudnienia w słowackiej firmie (...) s.r.o., nie mają w jej przypadku zastosowania przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, wobec tego

od 1 sierpnia 2012r. do nadal podlega polskiemu ustawodawstwu właściwemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

Bezspornym jest bowiem, że decyzją z 18 września 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. stwierdził, że dla M. T. nie powstało w myśl prawodawstwa słowackiego obowiązkowe ubezpieczenie chorobowe, emerytalne i z tytułu bezrobocia, jako pracownika u pracodawcy (...) s.r.o. w C. od 1 sierpnia 2012r.

Z kolei Zakład Ubezpieczeń Społecznych Centrala w B. decyzją z 16 grudnia 2013r. oddalił odwołanie (...) s.r.o. i M. T. od decyzji (...) Oddział w C. z 18 września 2013r.

Słowacki organ ubezpieczeniowy zakwestionował faktyczne wykonywanie przez M. T. pracy najemnej w tym państwie. Nie wystąpił więc element transgraniczny, który pozwoliłby skarżącej na powoływanie się na przepis unijnego prawa materialnego.

Zarzuty więc apelującej dotyczące naruszenia art. 13 ust. 3 rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L z dnia 30 kwietnia 2004r.

Nr 166, poz. 1), zwanego dalej rozporządzeniem podstawowym oraz art. 16 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L z dnia 30 października 2009r. Nr 284, poz. 1), zwanego dalej rozporządzeniem wykonawczym, są chybione.

Nie jest zatem możliwe z tego powodu uczynienie zadość wiodącemu wnioskowi apelacji, że M. T. podlega ubezpieczeniom społecznym na terenie Słowacji.

Niewątpliwie przedmiotem decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jako instytucji państwa członkowskiego, w którym osoba wykonująca pracę w różnych państwach członkowskich ma miejsce zamieszkania, powinno być nie tyle wskazywanie ustawodawstwa właściwego innego państwa członkowskiego, bo czyni to instytucja właściwa tego państwa, lecz określenie, że do wymienionej w decyzji osoby nie ma zastosowania polski system zabezpieczenia społecznego lub że właściwe jest dla niej ustawodawstwo polskie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 stycznia 2017r., III UK 50/16).

Inaczej rzecz się ma ze wskazaniem ustawodawstwa w decyzji tymczasowej, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 czerwca 2013r., III AUa 2105/13, LEX nr 1480384).

Mając na uwadze przedmiot sporu określony treścią decyzji ZUS, ani Sąd I instancji, ani Sąd Apelacyjny nie był uprawniony do ustalania, że dla wnoszącej apelację właściwe jest ustawodawstwo słowackie.

Potrzeba podkreślenia tej kwestii wynika z faktu, że podstawą zaskarżonych decyzji było wydanie przez słowacką instytucję właściwą w dwóch instancjach decyzji stwierdzających, że M. T. nie podlega ubezpieczeniom społecznym według ustawodawstwa słowackiego.

Wyłączenie zatem skarżącej z ubezpieczeń krajowych pozostawiłoby ją poza systemem ubezpieczeń społecznych za sporny okres, co kłóci się z założeniami unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w szczególności z art. 11 ust. 1 rozporządzenia podstawowego.

Odnosząc się do szeroko zakreślonych zarzutów apelacji, dotyczących naruszenia norm prawa unijnego godzi się przypomnieć, że przepis art. 13 ust. 3 rozporządzenia podstawowego ustanawia normę kolizyjną, wedle której osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych państwach członkowskich podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z ust. 1. Na tle tej normy orzecznictwo i doktryna są zasadniczo zgodne, iż nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego, stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania.

Do oceny takiej dojść powinno wyłącznie na podstawie wskazanych przez normę kolizyjną przepisów miejsca świadczenia pracy i to przez organ właściwy do stosowania tych przepisów. Ze względu na różnice pomiędzy ustawodawstwami krajowymi obowiązuje zasada, że uwzględnienie okoliczności lub zdarzeń mających miejsce w jednym państwie nie może sprawiać, że właściwym dla niej stanie się inne państwo ani, że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo (pkt 11 preambuły rozporządzenia nr 883/2004). Stąd też określenie ustawodawstwa właściwego przez instytucję miejsca świadczenia pracy najemnej wyłącza ocenę przez instytucję ubezpieczeniową miejsca zamieszkania czy stosunek

prawny, stanowiący tytuł do ubezpieczeń społecznych w państwie świadczenia pracy, jest ważny według prawa miejsca zamieszkania tej osoby (por. Krzysztof Ślebzak, "Ustalanie ustawodawstwa tymczasowego na podstawie rozporządzeń 883/2004 oraz 987/2009" -

Praca i Zabezpieczenie Społeczne nr 7 z 2014r. str. 2-7; wyroki Sądu Najwyższego z dnia

23 sierpnia 2007r., I UK 68/07; z dnia 6 września 2011r., I UK 84/11; z dnia 6 czerwca 2013r., II UK 333/12; z dnia 11 września 2014r., II UK 587/13; z dnia 21 stycznia 2016r.,

III UK 61/15).

Konsekwentnie przyjmuje się, że w sprawach dotyczących ustalenia właściwego ustawodawstwa obowiązuje reguła wspólnotowa "lex loci laboris" tak co do ważności stosunku pracy najemnej, jak też co do ewentualnej jej marginalności (w kontekście art. 14 ust. 5b rozporządzenia wykonawczego). Tym samym, poza omawianą oceną pozostaje rzeczywistość świadczenia pracy za granicą i charakter tej pracy, jak też jest oczywiste, że ocena ta nie może dotyczyć prawidłowości procedowania zagranicznej instytucji ubezpieczeniowej w sprawie dotyczącej mającego tam powstać stosunku ubezpieczenia społecznego, a więc ważności wydanych przez tę instytucję decyzji. Postępowanie

w sprawie ustalenia właściwego ustawodawstwa ma charakter czysto formalny i opiera się na zasadzie ścisłego współdziałania właściwych instytucji ubezpieczeniowych (art. 6

i art. 16 rozporządzenia wykonawczego, jak też postanowienia Decyzji nr (...) Komisji Administracyjnej z dnia 12 czerwca 2009r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu

i koncyliacji, Dz.U.UE.C 106 z 24 kwietnia 2010r.), które ma doprowadzić do porozumienia, uwzględniającego regułę podlegania przez ubezpieczonego ustawodawstwu tylko jednego państwa (art. 11 ust. 1 rozporządzenia podstawowego), przy czym to ostateczne ustalenie właściwego ustawodawstwa nie może prowadzić ani do sytuacji podwójnego ubezpieczenia, ani do takiej, w której zainteresowany pozostawałby poza jakimkolwiek systemem zabezpieczenia społecznego. Dlatego też istotne jest określenie statusu osoby zainteresowanej poza granicami kraju na dzień wydawania w tym przedmiocie decyzji przez ZUS, co w niniejszej sprawie miało miejsce.

W tym miejscu, w związku z apelacyjnym zarzutem naruszenia art. 5

rozporządzenia wykonawczego, stwierdzić należy, że utrwalony w judykaturze jest pogląd, który Sąd Apelacyjny podziela, iż dokument w postaci poświadczenia rejestracji w systemie ubezpieczenia społecznego innego państwa członkowskiego (w niniejszej sprawie registracyjny list FO, czy rodne císlo) jest tylko dowodem zgłoszenia do ubezpieczenia, który w żadnym razie nie stanowi o istnieniu ważnego tytułu do objęcia ubezpieczeniem (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016r., I UZ 22/16; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2017r., I UK 456/16).

Organ rentowy w kontrolowanej sprawie uzyskał informacje (decyzje słowackiego organu zabezpieczenia społecznego), z których wynika, że nie zachodzi zbieg tytułów, gdyż w ogóle nie zostało wykazane istnienie tytułu w innym państwie członkowskim.

Zawiadomił zatem M. T. pismem z 1 lipca 2016r., że podlega ustawodawstwu polskiemu, zobowiązał do złożenia stosownych dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych, a ponieważ tego nie uczyniła, wydał zaskarżone decyzje.

Ma rację apelantka, że instytucja ubezpieczeniowa miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o ustalenie ubezpieczenia społecznego w innym państwie może mieć wątpliwości co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa, lecz może chodzić jedynie o wątpliwości co do określenia ustawodawstwa mającego zastosowanie do zainteresowanego, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego, czyli niepewność, co do tego, czy osoba

ta jest objęta systemem zabezpieczenia społecznego w więcej niż jednym państwie członkowskim. Wątpliwości tych instytucja miejsca zamieszkania nie może sama rozstrzygać, lecz musi dostosować się do trybu rozwiązywania sporów co do ustalenia ustawodawstwa właściwego (w szczególności w art. 6, 15 oraz 16 rozporządzenia nr 987/2009), które nakazują zwrócić się - w przypadku istnienia wątpliwości bądź rozbieżności - do instytucji innego państwa członkowskiego. Obie instytucje niezwłocznie dostarczają lub wymieniają między sobą wszystkie dane niezbędne dla ustanowienia i określenia praw i obowiązków osób, do których ma zastosowanie rozporządzenie podstawowe. Decyzja, której przedmiot stanowi odmowa uznania sytuacji równoczesnego podlegania ubezpieczeniu społecznemu w dwóch państwach członkowskich nie uwzględnia treści art. 13 rozporządzenia nr 883/2004 oraz art. 14 rozporządzenia nr 987/2009 i nie odpowiada dyspozycji tych unormowań.

Istnienie tytułu ubezpieczenia społecznego za granicą wyklucza dokonywanie ustaleń przeciwko dowodowi ubezpieczenia społecznego w innym państwie. W razie pojawienia się wątpliwości co do ważności dokumentu lub dokładności przedstawienia okoliczności,

na których opierają się informacje zawarte w tym dokumencie, instytucja państwa członkowskiego, która otrzymuje ów dokument, ma się zwrócić do instytucji, która ten dokument wydała o niezbędne wyjaśnienia lub o wycofanie tego dokumentu.

W sytuacji zaistnienia wątpliwości w odniesieniu do informacji przedstawionych przez zainteresowanego odnośnie ważności dokumentu lub dowodów potwierdzających lub do dokładności przedstawienia okoliczności, na których opierają się zawarte w nim informacje, instytucja miejsca pobytu lub zamieszkania przystępuje, w zakresie w jakim jest to możliwe, na wniosek instytucji właściwej, do niezbędnej weryfikacji tych informacji lub dokumentów.

W przypadku uzasadnionych podejrzeń, dotyczących zgodności z prawdą przedłożonych umów o pracę, Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do żądania niezwłocznego nadesłania przez wnioskodawcę określonych dokumentów (np. dotyczących rzeczywistego pobytu, pracy w innym kraju), a w przypadku niedających się usunąć wątpliwości konieczne jest zwrócenie się do instytucji ubezpieczeniowej innego państwa w przedstawionym wyżej trybie i wydanie decyzji tymczasowej (por. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z 18 marca 2010r., II UZP 2/10; wyrok Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2016r., III UK 61/15, powołany wyżej).

Na tle tych rozważań Sąd Apelacyjny w Katowicach w motywach wyroku z dnia 14 stycznia 2017r., III AUa 2353/15, stwierdził stanowczo, iż wymóg wyczerpania przez instytucje ubezpieczeniowe dwóch państw członkowskich, w jakich ubezpieczony wykonuje pracę rodzącą obowiązek ubezpieczenia, procedury przewidzianej powołanymi regulacjami istnieje jedynie wówczas, gdy instytucje te mają wątpliwości co do tego, które ustawodawstwo jest właściwe. Tylko wtedy konieczne jest wydanie w tym przedmiocie decyzji tymczasowej, w przeciwnym razie jest to bowiem bezprzedmiotowe.

Sąd II instancji w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę w pełni akceptuje przedstawione poglądy orzecznicze.

Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonych decyzji, w rozpatrywanym przypadku Zakład Ubezpieczeń Społecznych takich wątpliwości nie miał, toteż art. 13 ust. 3 rozporządzenia podstawowego nie stosował, uznając, że osoba wykonująca aktywność zawodową tylko w jednym państwie członkowskim podlega ustawodawstwu tego właśnie kraju, w myśl art. 11 ust. 3a rozporządzenia 883/2004.

Nadmienić trzeba, że w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie sądowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji.

W postępowaniu odwoławczym sąd weryfikuje jedynie ustalenia dokonane przez organ. Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się zatem do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a między stronami spornych - poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć.

W dacie wydania zaskarżonych decyzji obie instytucje ubezpieczeniowe: polska i słowacka nie miały wątpliwości co do właściwego systemu ubezpieczeń dla M. T., ich stanowisko było zgodne, a kwestia podlegania ubezpieczeniom społecznym przeniesiona została do postępowania odwoławczego. Świadczy to o jednolitym i spójnym uzgodnieniu spornej kwestii przez instytucje obu państw członkowskich.

Bez znaczenia, jest zatem okoliczność, że wyrokiem Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej z 27 września 2017r., przedstawionym przez skarżącą w toku postępowania apelacyjnego, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Żylinie z 12 maja 2015r. uchylono decyzję słowackiego organu ubezpieczeniowego z 16 grudnia 2013r. i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania.

Faktem jest, że Sąd Apelacyjny jest sądem merytorycznym (art. 382 k.p.c.). Należy jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z dominującym w orzecznictwie i literaturze przedmiotu stanowiskiem, w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie obowiązuje zasada wyartykułowana w art. 316 § 1 k.p.c. orzekania według stanu rzeczy z chwili zamknięcia rozprawy, lecz oceny prawidłowości i legalności decyzji dokonuje się według stanu rzeczy z chwili jej wydania, od czego z kolei dopuszcza się pewne wyjątki (m.in. dopuszcza się przyznanie prawa do świadczenia po dacie decyzji, jeżeli nastąpiło oczywiste, niekwestionowane spełnienie jakiejś przesłanki np. ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, czy też rozwiązał stosunek pracy) – (por. np.: uzasadnienie uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2007r., III UZP 4/06; wyroki Sądu Najwyższego z 10 marca 1998r., II UKN 555/97; z 17 lipca 2008r., II UK 348/07; z 12 kwietnia 2012r., II UK 235/11; z 2 sierpnia 2007r., III UK 25/07; z 10 marca 1998r., II UKN 555/97).

Taka sytuacja zaś w rozpatrywanej sprawie nie występuje. W dalszym ciągu też w obrocie pozostaje decyzja (...) Oddział w C. z 18 września 2013r. stwierdzająca, że od 1 sierpnia 2012r. M. T. nie podlega słowackiemu systemowi zabezpieczenia społecznego.

Ewentualne pozytywne dla odwołującej rozstrzygnięcie powyższej kwestii może stanowić podstawę do ustalenia, z mocy art. 83a ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1998r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1778), że ustawodawstwo polskie nie jest dla niej właściwe w związku z umową o pracę najemną na terenie Republiki Słowackiej. Obecnie jednak brak jest miarodajnych podstaw do twierdzenia, że wnioskodawczyni podlega słowackiemu systemowi ubezpieczeń społecznych, a tylko to prowadzić by mogło do rozstrzygnięcia, że w zakresie zabezpieczenia społecznego za sporny okres nie jest dla niej właściwe ustawodawstwo polskie.

Zaznaczyć też trzeba, że dotychczas autorka apelacji nie przedstawiła dokumentu A1. W myśl zaś art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, na wniosek zainteresowanego lub pracodawcy, instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo

ma zastosowanie zgodnie z przepisami rozporządzenia podstawowego, poświadczą, że to ustawodawstwo ma zastosowanie, oraz w stosownych przypadkach wskazuje, jak długo i na jakich warunkach ma ono zastosowanie. Formularz A1 jest więc jedynym ogólnoeuropejskim dokumentem służącym do potwierdzenia podlegania ubezpieczeniom społecznym na terenie innych krajów członkowskich Unii Europejskiej, niż kraj, którego dana osoba jest obywatelem i gdzie ma stałe miejsce zamieszkania.

W świetle powyższych okoliczności Sąd I instancji prawidłowo przyjął, że pozarolnicza działalność w okresie od 1 sierpnia 2012r. jest dla M. T. obowiązkowym tytułem do ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Zasadnie również Sąd Okręgowy powołał się na treść art. 18 ust. 8 i art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 81 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity: Dz. U z 2017r., poz. 19138), w których wskazana została podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe i zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność oraz art. 104 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 w związku z art. 107 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2017r., poz. 1065), określających wysokość składek na Fundusz Pracy tych osób.

Apelująca w toku postępowania nie kwestionowała podstawy wymiaru i wysokości w/w składek.

Mając na uwadze powyższe, Sąd odwoławczy uznał, że wyrok Sądu I instancji odpowiada prawu, a apelacja jako pozbawiona uzasadnionych podstaw podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym rozstrzygnięto po myśli art. 108 § 1 k.p.c. związku z art. 98 k.p.c. i art. 99 k.p.c. oraz § 2 pkt 1 w związku z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016r. i ustalono je w minimalnej wysokości, mając na uwadze ilość połączonych do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia spraw, bowiem żadna ze stron nie podała tak wartości przedmiotu sporu, jak i wartości przedmiotu zaskarżenia (wysokości składek), pozwalających na ich wyliczenie w oparciu o § 2 tego rozporządzenia, zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 20 lipca 2016r., III UZP 2/16; z dnia 7 maja 2013r., I UZP 1/13 oraz z dnia 12 czerwca 2014r., II UZP 1/14.

/-/SSO del. B. Torbus /-/SSA E. Kocurek-Grabowska /-/SSA M. Pierzycka-Pająk

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP